

Micro-, macro- en maatschappelijke effecten

Klaas Kloosterman, april 2024

Inhoud

Samenvatting	3
1. Inleiding	5
2. Methodologie.....	7
3. Micro-economische effecten	9
4. Macro-economische- en maatschappelijke effecten	12
5. Wat blijft er over aan de onderkant van de streep	13

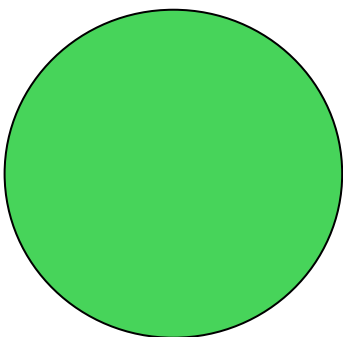
Samenvatting

Perron ZP is een project van Onderneem 't – Projecten. Het project richt zich specifiek op ondernemers die in zwaar weer zijn beland. Het ondersteunt zelfstandigen hun bedrijf om te buigen, eventuele schulden op te lossen en bij een niet levensvatbaar bedrijf de keuze te maken om te stoppen en een baan te zoeken.

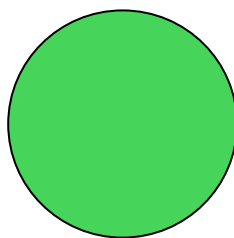
In dit rapport kijken we naar de micro-economische-, de macro-economische- en de maatschappelijke effecten van de inspanningen van Perron ZP gedurende het jaar 2023. We doen dit aan de hand van een model dat is opgesteld door SchuldenLab.nl in samenwerking met Deloitte.

- 1. Micro-economische effecten:** besparingen bij **gemeente** (bijstand, schuldhulp), **UWV** (uitkeringen), **Belastingdienst** (inkomensbelasting, schulden afbetalen) en **schuldeisers** (afbetalen).
- 2. Macro-economische effecten:** bijdragen aan het **BBP** (Bruto Binnenlands Product): **direct** (resultaten/ omzet), salarissen/ premies, andersoortige betalingen (huur van bedrijfspand etc.) en **indirect** via toeleverende bedrijven.
- 3. Maatschappelijke effecten:** Ophogen van de **kwaliteit van leven** van huishoudens als ondernemers hun problemen oplossen en grip krijgen op schulden of deze oplossen.

Resultaten 2023

Macro-economische
besparing € 2.265.000

Micro-economische
besparing € 772.000

Gemeente Groningen
investering € 108.230

Met alleen al het micro-economische rendement is de investering van de gemeente Groningen al ruimschoots terugverdiend. De maatschappelijke besparing is (nog) niet berekend en dus niet in de figuur opgenomen.

1. Inleiding

Een organisatie die gebruik maakt van publieke gelden en fondsen is er veel aan gelegen inzicht te geven in de effecten en resultaten (de impact) van haar inspanningen. Enerzijds willen bijvoorbeeld overheden graag weten of de door hen verstrekte middelen effectief en efficiënt worden ingezet, anderzijds zet het inzichtelijk maken van de inspanningen van een organisatie – en de resultaten ervan - ook aan tot verdieping en het zoeken naar aanvullingen in de methodiek om te komen tot nog betere dienstverlening.

Perron ZZP

Perron ZZP helpt ondernemers in zwaar weer. Ze helpt zelfstandigen, waar nodig, hun bedrijf om te buigen, eventuele schulden op te lossen en in het uiterste geval adviseren te stoppen en dan samen met de ex-ondernemer een andere baan te zoeken. Het doel is het bereiken van een zelfstandig verdiend inkomen.

Die hulp is altijd maatwerk en afgestemd op de situatie van de ondernemer. Soms zijn enkele gesprekken al voldoende om weer perspectief te creëren, een andere keer zijn er meer stappen nodig om iemand weer op het goede spoor te krijgen.

Perron ZZP is, zoals de naam al suggereert, vooral gericht op ZZP'ers, maar zij biedt haar diensten ook aan aan bedrijven uit het Midden en Klein Bedrijf (MKB).

Effecten en resultaten

In het onderstaande geven wij aan wat het rendement is van de inzet van Perron ZZP over het kalenderjaar 2023. Dat rendement kunnen we opdelen in drie componenten:¹

1. Micro-economische effecten
2. Macro-economische effecten
3. Maatschappelijke effecten

Interventies van Perron ZZP

De klantgerichte activiteiten van Perron ZZP kunnen we grofweg opdelen in drie segmenten:

- A. Telefonisch Contact (met doorverwijzingen)
- B. Kort Adviesgesprek (een á twee uur)
- C. Intensief Traject

---

¹ Geldfit Zakelijk Impactmeting, SchuldenlabNL/ Deloitte (2023)

In dit rapport proberen we voor de drie soorten activiteiten (A-C) die Perron ZZP uitvoert ten behoeve van haar klanten, aan te geven wat die opleveren op het niveau van de verschillende componenten (1-3).

In hoofdstuk 2 Methodologie geven we aan hoe we dat denken aan te pakken.

In hoofdstuk 3 gaan we in op de micro-economische effecten van Perron ZZP.

In hoofdstuk 4 proberen we een beeld te schetsen van de macro-economische en de maatschappelijke effecten.

In hoofdstuk 5 zetten we het voorgaande in perspectief en zetten we de behaalde resultaten af tegen de gedane investeringen.

2. Methodologie

Bij het vaststellen van de impact van een methodiek moeten we ons een aantal vragen stellen:

1. Wanneer is er precies sprake van een positief resultaat?
2. In hoeverre is een positief resultaat toe te schrijven aan de methodiek (en niet aan iets anders)?
3. Hoe kun je de veronderstelde impact van je methodiek kwantificeren?

Positief resultaat

Er is sprake van een positief resultaat als door de inspanningen van Perron ZZP:

- Een of meer huishoudens blijvend kunnen rondkomen van een inkomen dat wordt gegenereerd door het eigen bedrijf.
- Een huishouden niet met langdurige (bedrijfs)schulden wordt geconfronteerd door het tijdig eindigen van een niet levensvatbaar bedrijf.
- Een tijdig gestopte ondernemer een inkomen genereert vanuit loondienst.

Relatie positief resultaat en de eigen methodiek

Het hierboven genoemde punt 2. is niet eenvoudig. We opereren niet in een experimentele wetenschappelijke omgeving waarin behaalde resultaten eventueel kunnen worden afgezet tegen een controlegroep. Hier moet je aannemelijk proberen te maken dat het inderdaad jouw methodiek is die het verschil maakt. Het is aan te bevelen aanvullende informatie te vergaren die die hypothese (het werkt!) ondersteunt. Denk bijvoorbeeld aan interviews met deelnemers en het vergelijken van databestanden die niet voor dit onderzoek zijn vastgelegd (bijvoorbeeld CBS-data).

Hoe te kwantificeren

Ook dit is wel een uitdaging, je moet op drie verschillende niveaus (bespaarde) kosten in beeld brengen.

1. Micro-economische effecten

Een ZZP'er die een duurzaam inkomen uit zijn/haar bedrijf behoudt, is niet afhankelijk van een (bijstands)uitkering. Aangezien Perron ZZP niet alleen ZZP'ers bijstaat, maar ook kleine bedrijven (MKB) met een aantal mensen in loondienst, geldt in die gevallen dat ook bespaard wordt op werkloosheidsuitkeringen. Een tijdig beëindigd, niet levensvatbaar bedrijf voorkomt het ontstaan van problematische schulden.

2. **Macro-economische effecten**

Een ondernemer die een duurzaam inkomen uit zijn/haar bedrijf behoudt, draagt bij aan het BBP (Bruto Binnenlands Product). Het gaat dan bijvoorbeeld om de omzet van het eigen bedrijf en die van toeleverende bedrijven.

3. **Maatschappelijke effecten**

Het feit dat een ondernemer een duurzaam inkomen uit zijn/haar bedrijf behoudt, zorgt voor meer rust binnen het huishouden van die ondernemer en heeft een positief (lange termijn) effect op de gezondheid en het welzijn van de personen binnen dat huishouden.

Bij een positief resultaat, zoals hierboven is beschreven, is er sprake van een effect op alle drie de genoemde niveaus. Deze effecten zullen we – waar mogelijk – ook in kaart brengen. Allereerst focussen we in het volgende hoofdstuk op het micro-economische niveau.

Stichting SchuldenlabNL

SchuldenlabNL² is een onafhankelijke stichting met als missie Nederland schuldenzorgvrij te maken. Ze probeert dat te bereiken door (lokaal) beproefde en effectieve projecten en programma's die gericht zijn op het voorkomen en bestrijden van (problematische) schulden op te schalen. In de gemeente Groningen is Perron ZZP uitvoerder van een van die projecten gericht op het MKB en daarbinnen vooral op ZZP'ers.

Samen met Deloitte heeft SchuldenlabNL een impactmeting voor projecten als die van Perron ZZP ontwikkeld: de 'Geldfit Zakelijke impactmeting'.³ In dat document gaan de samenstellers uitgebreid in op de wijze hoe effecten berekend kunnen worden. Wij nemen hun methodiek over waarbij we – indien nodig – finetunen op de situatie in Groningen. Dat finetunen is dan vooral nodig door de specifieke **grootte van bedrijven** die door Perron ZZP worden ondersteund. Die is gemiddeld genomen kleiner dan de bedrijven waarop de Geldfit methodiek is gebaseerd. Om die reden stellen wij een zogenaamde Volumecorrectie voor, zie volgende hoofdstuk.

In de berekeningen van Deloitte wordt uitgegaan van een 90% succesrate bij intensieve trajecten. In de praktijk blijkt bij Perron ZZP in een vergelijkbare 88% van de gevallen sprake van een succesvol traject.

---

² <https://www.schuldenlab.nl/>

³ SchuldenlabNL/ Deloitte (2023). Eindrapport van de impactmeting van Geldfit Zakelijk van de Nederlandse Schuldhulp Route.

3. Micro-economische effecten

Trajecten met een positief resultaat

In 2023 is bij 35 van de 40 Intensieve Trajecten (88%) van Perron ZZP een positief resultaat behaald: 31 ondernemers behielden duurzaam een inkomen vanuit hun eigen bedrijf. In vier gevallen werd een niet levensvatbaar bedrijf tijdig beëindigd voordat er problematische schulden ontstonden en/ of een ondernemer naar een inkomen vanuit loondienst toegeleid. Wat levert dit op micro-economisch niveau op? Wat zijn met andere woorden de kosten die waren ontstaan als dit positieve resultaat niet was behaald?

Wat leveren trajecten met een positief resultaat op (per traject)

SchuldenlabNL/ Deloitte becijferde in 2023⁴ dat bij een Groeihersteller (Intensief)Traject met een positief eindresultaat ongeveer € 148.000 wordt bespaard (€ 37.600 micro-economisch en €110.096 macro-economisch). Het rekenmodel van Deloitte baseert zich op het MKB en niet op ZZP'ers, m.a.w. voor Perron ZZP moet er een herberekening plaatsvinden m.b.t. het rendement van succesvolle trajecten, immers bij een succesvol traject in het MKB zijn doorgaans meer huishoudens (meerdere werknemers) betrokken. Perron ZZP heeft ook Mkb'ers in traject, maar dit is een minderheid.

Groeiersteller (Geldfit Zakelijk) versus Intensief Traject (Perron ZZP)

Aan een traject bij de 'Groeiersteller', zoals de intensieve trajecten bij Geldfit Zakelijk worden genoemd, nemen bedrijven aan deel met gemiddeld acht werknemers. Aan de Intensieve Trajecten van Perron ZZP doen (logischerwijs) vooral bedrijven aan mee met één eigenaar/werknemer. Gemiddeld genomen hadden in 2023 ondernemers die een succesvol traject doorliepen bij Perron ZZP geen acht, maar 0,8 werknemers in dienst. Volgens Deloitte zouden – als een Groeiersteller traject niet zou slagen - de (acht) medewerkers gemiddeld vier maanden in de WW zitten voordat ze weer elders aan het werk zijn. De in totaal 8 x 4 maanden (= 32 maanden) WW die bij een succesvol Groeiersteller traject wordt bespaard, vertalen we dus in 0,8 X 4 maanden is ongeveer 3 maanden bij een succesvol verlopen Perron ZZP traject.

We noemen het niet doorbereken van de netto (32 – 3) 29 maanden hier voor het gemak even de Volumecorrectie. Deloitte geeft aan dat de gemiddelde UWV kosten voor een uitkering € 27.500 zijn op jaarbasis, is ongeveer € 2290,- per maand. Bij een succesvol

---

⁴ SchuldenlabNL/ Deloitte (2023). Eindrapport van de impactmeting van Geldfit Zakelijk van de Nederlandse Schuldhulp Route.

Groeiherstellertraject wordt dus gemiddeld 32 x € 2290,- is € 73.280 aan UWV-gelden bespaard. Bij een intensief traject van Perron ZZP is dat gemiddeld 3 x € 2290,- is € 6.870.

Rendementsberekening

De opzet van de rendementsberekeningen door Deloitte wordt weergegeven in de bij hun rapportage horende Appendix.⁵ In de Appendix lezen we dat het rendement van € 37.600 (micro-economisch) opgebouwd is uit o.a.

- a) niet uit te hoeven keren van BBZ (Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen)
- b) besparingen bij het uitvoeren van de WGS (Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening)
- c) doorbetalen van inkomensbelasting door het bedrijf
- d) niet uit te hoeven keren WW of bijstandsuitkeringen
- e) aflossen schulden aan schuldeisers (exclusief Belastingdienst)
- f) aflossen schulden aan Belastingdienst

Op pagina 8 van Geldfit Zakelijk Impactmeting van SchuldenlabNL/ Deloitte (2023) zien we een verdeling van opbrengsten micro-economische effecten (besparingen) naar stakeholders. Het zijn er vijf. Zie de onderstaande tabel.

Tabel 1. Micro-economische effecten naar stakeholders in miljoenen euro (Geldfit Zakelijk)

Stakeholders	Bedrag	Aandeel
Schuldeisers	1,5	6%
Belastingdienst	9	36%
UWV	10,6	42%
Gemeente	2,4	10%
Zorgverzekeraar	1,5	6%
Totaal	25	

Voor onze berekeningen zijn vooral de percentages in de kolom 'Aandeel' van belang. Zij geven aan welk aandeel van de besparing naar welke stakeholder gaan. Die percentages hebben we nodig bij het berekenen van de boven aangegeven Volumecorrectie.

Volumecorrectie

Dat zit zo: de verdeling in percentages is gebaseerd op bedrijven met gemiddeld acht werknemers. Dit verklaart het grote aandeel (en bedrag) wat het UWV bespaart bij een succesvol traject van Geldfit Zakelijk. Bij Perron ZZP worden veel minder UWV-middelen bespaard: gemiddeld genomen hebben bedrijven hier geen 8, maar 0,8 werknemers in dienst. Bij een Perron ZZP Intensief Traject zullen de besparing bij Belastingdienst,

⁵ SchuldenlabNL/ Deloitte (2023). Geldfit Zakelijk impactmeting. Appendix.

zorgverzekeraar en schuldeisers waarschijnlijk ook iets geringer zijn. Wij stellen daarom een totale geschatte correctie voor van factor 0.4. (1-40% (UWV) – 20% (Belastingdienst, zorgverzekeraar en schuldeisers) bij de Intensieve Trajecten van Perron ZZP. De 40% komt van de door Deloitte aangegeven 42% (tabel 1) waarbij we het kleine aandeel UWV-besparingen van Perron ZZP min of meer verrekenen. De 20% (Belastingdienst, zorgverzekeraar en schuldeisers) lijkt ons een voldoende (ruime) inschatting. Met andere woorden: we blijven aan de voorzichtige kant als we de verdiensten van Perron ZZP inschatten.

Correctie bij Telefonisch Contact en Kort Advies

Voor de telefonische contacten en de korte adviesgesprekken stellen we een correctie voor van 0.8. De bedrijven die door Geldfit Zakelijk werden geholpen met deze twee methodieken hadden gemiddeld geen acht, maar slechts twee medewerkers. Het UWV komt als profiterende stakeholder veel minder prominent in beeld (door het geringer aantal werknemers), nog versterkt door de verhouding succesvolle/ niet succesvolle trajecten. Die helt nogal over naar het tweede dus de invloed van bedrijfsgrootte is relatief gering.

Voor Telefonisch Contact en Kort Advies kijken we bij zowel Geldfit Zakelijk als Perron ZZP naar de gemiddelde opbrengst van alle trajecten en niet naar die van de geslaagde trajecten. Dit komt omdat bij Perron ZZP niet altijd duidelijk is welke van de uitgevoerde Telefonische Contacten en Kort Advies trajecten als succesvol moeten worden gekenschetst.

Een overzicht vinden we in tabel 2, waarbij de micro-economische opbrengsten van Perron ZZP dus 0.8 maal die van de Telefonische Contacten en Kort Advies trajecten zijn van Geldfit zakelijk en 0,4 maal die van de Intensieve Trajecten.

Tabel 2. Totaal micro-economisch effect Perron ZZP in euro's (2023)

Traject/ actie	Geldfit	Perron ZZP	Aantal P. ZZP	Totaal
Telefonisch Contact	1.050	840	71	59.640
Kort Advies	5.248	4.198	31	130.138
Intensief Traject	37.608	16.623	35	581.805
Totaal micro-economisch effect Perron ZZP over 2023 (afgerond)				€ 771.600

4. Macro-economische- en maatschappelijke effecten

Bij macro-economische effecten moet je denken aan de bijdrage van bedrijven aan het BBP (Bruto Binnenlands Product) door middel van directe productiviteit (middelen) en arbeidsparticipatie, maar ook aan indirecte productiviteit (toeleverende bedrijven). Zoals we zullen zien is het macro-economische effect van de trajecten beduidend groter dan het micro-economische. We volgen dezelfde rekenmethodiek als in hoofdstuk 3. We gebruiken ook dezelfde Volumecorrectie (0.8 voor Telefonisch Contact en Kort Advies en 0.4 voor Intensief Traject). Reden hiervoor is dat bij Geldfit Zakelijk de bedrijven die ondersteuning kregen door middel van Telefonisch Contact en Kort Advies gemiddeld twee werknemers hadden en zij die gebruik maakten van een Intensief Traject gemiddeld acht. We komen dan tot de volgende tabel.

Tabel 3. Totaal macro-economisch effect Perron ZZZP in euro's (2023)

Traject/ actie	Geldfit	Loket ZZZP	Aantal P. ZZZP	Totaal
Telefonisch Contact	4.005	3.204	71	227.484
Kort Advies	20.026	16.021	31	496.644
Intensief Contact	110.093	44.037	35	1.541.295
Totaal macro-economisch effect Perron ZZZP over 2023 (afgerond)				€ 2.265.423

Maatschappelijke effecten

Maatschappelijke effecten ontstaan doordat een ondernemer met een bedrijf dat een inkomen genereert waarvan een huishouden kan rondkomen in een schuldenvrije omgeving minder last heeft van stress, waardoor die ondernemer zowel privé als zakelijk vaker keuzes maakt die voor het huishouden én het bedrijf gunstig uitpakken. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen met weinig geld vaker verkeerde beslissingen nemen, meer last hebben van stress, minder sociale contacten hebben en zich lichamelijk en geestelijk minder gezond voelen.⁶

Dit geldt ook – en waarschijnlijk in hevigere mate – voor ondernemers die niet kunnen rondkomen van de inkomsten uit hun bedrijf. Deloitte waagt zich in het geval van Geldfit Zakelijk niet aan een schatting van de omvang van de Maatschappelijke effecten. Wij nemen deze ook niet mee, maar we wijzen er wel op dat het niet doorrekenen van deze effecten zorgt voor een forse onderschatting van het daadwerkelijk behaalde rendement.

⁶ <https://oisgroningen.nl/wp-content/uploads/2022/10/armoedemonitor-groningen-2022.pdf>

5. Wat blijft er over aan de onderkant van de streep

We gebruiken het rekenmodel van Deloitte uit hun onderzoek naar de effectiviteit van het programma Geldfit Zakelijk. Zij splitsen die effecten uit naar Geldfit Zakelijk Loket, de Ondernemersadviseur en de Groeihersteller.

Perron ZZP

Perron ZZP kent min of meer gelijksoortige interventies, respectievelijk het Telefonisch Contact (met doorverwijzingen), het Kort Adviesgesprek (een á twee uur) en het Intensieve Traject.

Effecten

In tabel 4 staan de effecten van Perron ZZP samengevat, waarbij we de maatschappelijke effecten voorlopig buiten beschouwing laten, ondanks dat die waarschijnlijk substantieel zijn.

Tabel 4. Micro- economische en macro-economische effecten Perron ZZP in euro's (2023)

Traject/ actie	Micro-	Macro-	Aantal	Micro-	Macro-	Totaal
Telefonisch Contact	840	3.204	71	59.640	227.484	287.124
Kort Advies	4.198	16.021	31	130.138	496.651	626.789
Intensief Contact	18.202	44.037	35	581.805	1.541.295	2.123.100
Totaal (afgerond)				772.000	2.265.000	
Totaal effect Perron ZZP over 2023 (excl. maatschappelijk effect) afgerond.						€ 3.037.000

Kosten/ baten

Perron ZZP werkt met twee betaalde krachten. Om de personele kosten te dekken en andere overheadkosten zoals marketing voor het project en de huur van bedrijfsruimte is er financiële ondersteuning vanuit de gemeente Groningen. Het gaat daarbij in 2023 om € 108.230.

Micro-economische effecten

In tabel 1 op pagina 11 lezen we dat gemiddeld genomen 10% van het totaalbedrag aan besparingen op het micro-economisch niveau ten goede komt aan de gemeente. Dat geldt echter in de situatie van bedrijven met gemiddeld acht werknemers met een groot besparingsdeel voor het UWV. In de Groninger situatie met gemiddeld minder dan een werknemer per bedrijf (naast de eigenaar/werknemer) stijgt het aandeel in de besparingen van de gemeente Groningen van 10 naar 16%. Met dit aandeel van 16% (€ 124.000, zie volgende pagina) worden de gedane investeringen ruimschoots terugverdiend.

We komen dan tot de volgende uitkomst:

Investering: gemeente Groningen	€ 108.230
Besparing: totale micro-economisch	€ 772.000
ongeveer 16% hiervan besparing gemeente Groningen	€ 124.000

De rest van de micro-economische besparingen, ongeveer € 648.000 komen vooral ten goede aan Belastingdienst, UWV en schuldeisers.

Macro-economische effecten

Aangezien de totale investeringen in Perron ZZP al zijn terugverdiend door het micro-economische rendement, krijgen we de besparingen op de macro-economische en maatschappelijke effecten er min of meer gratis bij. Die besparingen zijn nog veel groter.

Investering:	€ 0 (al verrekend)
Besparing: bijdrage BBP (bruto binnenlands product) eigen bedrijf én toeleverende bedrijven. Ongeveer	€ 2.265.000

Maatschappelijke effecten

Zoals boven aangegeven hebben zowel Deloitte als wij geen schatting gemaakt van de uiteindelijke maatschappelijke effecten: het effect op huishoudens die niet in armoede hoeven te leven en niet dag in, dag uit gebukt gaan onder de stress van bestaande of dreigende schulden. En misschien is een van de mooiste maatschappelijke effecten wel een ontspannen ondernemer die nu alle energie weer kan steken in zijn of haar bedrijf zonder zich elke dag zorgen te maken of dat bedrijf er de volgende maand ook nog zal zijn.

Ten slotte

In het voorgaande ligt vooral de nadruk op wat het oplevert als bedrijven door de hulp van Perron ZZP hun zaakjes weer op orde krijgen. Minstens zo belangrijk is het als niet levensvatbare bedrijven op tijd de poort sluiten. Vaak gaan die om wat voor reden dan ook niet levensvatbare bedrijven te lang door. Meestal tegen beter weten in en ten koste van de eigen gezondheid en het welzijn van het huishouden van die ondernemer. De gemeente Groningen hanteert 110% van het sociaal minimum als grens van het nog net niet leven in armoede. Veel van de ZZP'ers die in problemen komen leven daar ver onder. Ze hebben geen uitkering, verdienen vrijwel niets en het kleine beetje inkomen dat het bedrijf genereert verdwijnt gelijk weer in de eigen zaak. Juist voor deze ondernemers is Perron ZZP van groot belang door het bieden van een luisterend oor en het samen zoeken naar een uitgang in een uitzichtloze situatie.